

Ми вважаємо, що метафора життя людини може виступати фактором, який визначає психологічні межі особистості.

Т.С. Леві, розглядаючи психологічні межі, як функціональний орган, зазначає, що вони виникають, проявляються та розвиваються в діях людини. Згідно з даною теорією, психологічні межі захищають психіку людини від несприятливих впливів із зовнішнього середовища. Несформовані психологічні межі можуть бути пов'язані з виникненням негативних моторних установок.

Дослідження психологічних меж може здійснюватися у двох напрямках – перший пов'язаний з дослідженням способів подолання меж, другий – з аналізом їх змісту та можливостей трансформації [2].

Усе вищевикладене обумовлює актуальність вивчення особливостей метафори життя як фактору визначення психічних меж особистості.

Література

1. Леві Т.С. Психологическая граница как телесный феномен / Т.С. Леві // Бюллетень АТОП. – 2007. – № 9. – С. 51-68.
2. Марцинковская Т.Д. Психологические границы: история и современное состояние / Т.Д. Марцинковская // Мир психологии – 2008. – №3. – С. 55-61.
3. Сахарова Н.А., Щукина Ю.В. Феномен «психологические границы личности» в психологии / Н.А. Сахарова // Психологический журнал Международного университета природы, общества и человека «Дубна» – 2014. – № 3. – С. 1-9.
4. Соколова Е.Т. Особенности личности при пограничных расстройствах и соматических заболеваниях / Е.Т. Соколова, В.В. Николаева. – М.: SvR – Аргус, 1995. – 360 с.

УДК 159.922.27:331.56

Супріган А.О.

старший викладач кафедри практичної психології

БЕЗРОБІТТЯ ЯК СКЛАДНА ЖИТТЄВА ОБСТАВИНА

У сучасному просторі соціально-економічних змін виникає багато факторів, що обумовлюють складність життя особистості. Головним чинником, що змінює соціальний, психологічний та економічний стан життєдіяльності – це безробіття.

Безробітний – особа віком від 15 до 70 років, яка через відсутність роботи не має заробітку або інших, передбачених законодавством доходів, як джерела існування, готова та здатна приступити до роботи. Людина, яка втратила роботу, опиняється в складній життєвій ситуації, відчуваючи при цьому безліч важких переживань, стресові стани [1].

Специфіка ситуації безробіття полягає в тому, що вона відрізняється відносною стійкістю. У середині цієї ситуації в широкому сенсі виникають конкретні вузькі «підситуації», пов'язані з пошуком роботи. З одного боку, безробіття може виявитися творчим, мобілізуючим випробуванням, що змушує людину змінювати своє ставлення до можливості працевлаштування, стимулювати процес усвідомлення себе як суб'єкта ринку праці, а також стимулом високопродуктивної праці. Але з іншого боку, безробіття є проблемою, яка надає прямий і сильний вплив на психіку людини, на сприйняття загальної ситуації безробіття, викликаючи при цьому сильні емоційні переживання, стан фрустрації, агресії, ведучи до втрати сенсу життя. В результаті сформованого стану, умовно названого нами як стан невизначеності і втрати стабільності, формується нова для особистості модель поведінки, яка розкривається в різних способах адаптації безробітних. Таким чином, формується психологічний аспект безробіття. Психологічне визначення безробіття характеризується як особливий стан особистості, що виражається в спотворенні соціального сприйняття навколишньої дійсності, активізації негативно-депресивних комплексів, формування системи нових ціннісних орієнтацій [3].

Результати наукових досліджень, проведених останнім часом, документально підтверджують існування низки емоційних, соціальних, фінансових, сімейних, медичних і політичних наслідків безробіття. Серед емоційних наслідків безробіття називають низьку самооцінку, депресію, суїцид. Серед медичних проблем – порушення здоров'я, викликане стресами. Причина психологічних проблем, що викликаються безробіттям, криється в непростій зв'язці, що існує між усвідомленням себе як успішної особистості і роботою як способом заробляння на життя. До соціально-психологічних наслідків безробіття слід віднести серйозні негативні наслідки і для сім'ї, і для безпосереднього оточення безробітного, і для суспільства в цілому. Все це лише підкреслює актуальність і практичну значимість подальшого вивчення даної проблеми як у соціальному, так і в психологічному плані. Розглядаючи психологічний аспект безробіття, деякі дослідники вже звернули увагу на вплив рівня домагань, структури трудової мотивації і локусу контролю на поведінку особистості після втрати роботи, на зміни самооцінки, які супроводжують стан безробіття. За даними зарубіжних дослідників, у тих, хто не може знайти роботу,

спостерігаються значні зміни в оцінці своєї компетентності, активності, задоволеності життям, також є передумови незайнятості, пов'язані з емоційним прийняттям (або неприйняттям) стану безробіття, ступенем впевненості в знаходженні роботи [2].

Виділяють три основні причини безробіття: 1. втрата роботи (звільнення); 2. добровільний вихід на пенсію; 3. перша поява на ринку праці.

Кожна з цих причин має психологічні особливості впливу на стан особистості. Втрата роботи (звільнення у зв'язку з реорганізацією підприємства) має найбільш негативний вплив на особистість, тому що має ефект несподіваності. Добровільний вихід на пенсію – це особливий вид безробіття, який був «запланований» та не має особливих негативних тенденцій. Перша поява на ринку труда перевіряє конкурентоспроможність особистості і може виникнути певна фрустрація та відчуття невиправданих сподівань. Таким чином, можна зробити висновок, що незалежно від виду або причини безробіття, воно є складною життєвою обставиною для особистості та руйнує усталений спосіб життя.

Література

1. Бабаскін А.Ю. Безробітні // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.] – К. : Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1998. – Т. 1 : А – Г. – 672 с.
2. Брайер К.Х. Безработица и неполная занятость / Социол. исслед. // К.Х. Брайер. — 1993. — №10. — С.101-108
3. Глуханюк Н.С. Психология безработицы: введение в проблему / Н.С. Глуханюк, А.И. Колобкова, А.А. Печеркина. – М.: Мос. психол.-соц. ин-т, 2003. – 84 с.

УДК 159.942.3:316.61

Тищенко Л.В.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології

ГУМОР ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

На сьогодні в психологічній науці існує декілька концептуальних підходів щодо вивчення механізмів соціалізації особистості. Серед них механізми: імпринтингу, екзистенційного натиску, наслідування, ототожнення, навіювання, соціальної фаслітації.

На наш погляд, особливої уваги заслуговує припущення щодо залежності процесу соціалізації особистості від притаманного їй почуття гумору та модальності його прояву.

Змістовний аналіз наукових розробок провідних фахівців з психології гумору демонструє складність та багатовимірність даного феномену, що підтверджується різноманіттям підходів до його вивчення. Закономірно, що жоден з напрямків вивчення, взятий окремо, не розкриває повною мірою сутність феномену гумору, а відображає лише окремі його характеристики та аспекти. Складність дослідження гумору полягає у глибині та неоднозначності його взаємозв'язків з різними сторонами внутрішнього світу особистості та її поведінкою. Тому гумор як об'єкт наукового дослідження, його механізми і соціально-психологічні особливості набувають значущості для психологічного визначення.

Традиційно феномен гумору розглядається як здатність особистості виявляти, фіксувати та осмислювати комічне у навколишній дійсності та емоційно на нього реагувати. Психологічна наука виокремлює три стилі гумору: афіліативний, самостверджувальний та агресивний. Вважається, що кожен з них може вживатись особистістю задля отримання соціального схвалення та позитивної оцінки певною групою.

Психологічний сенс гумору задається, з одного боку, тією роллю, яку він відіграє в своєму культурно-історичному генезисі, а з іншого боку, базовою соціально-психологічною функцією, яку він виконує в сучасному соціокультурному просторі, а також у випадках психопатології окремої особистості. Як показує аналіз, це функція компенсації дефіциту здібностей до регуляції життєдіяльності. Компенсуючи дефіцит здібностей до регуляції, гумор може служити і засобом її розвитку і ресурсом розвитку самої особистості.

Важливим є факт існування національної та етнокультурної своєрідності гумору, яка складається історично та має вплив на життєздійснення цілого народу та окремої особистості. Використання гумору впливає на макро- та мікросоціальні процеси (масові настрої, міжособистісні відносини). Психологічний вплив за допомогою гумору забезпечується механізмами трансляції смислів та їх інтерпретації. Функції гумору в культурі, суспільстві і особистісній регуляції можуть бути різними, але вони завжди підпорядковані цілі розвитку. Це означає, що гумор є засобом розвитку культури, суспільства і особистості.

На індивідуальному рівні почуття гумору можна розглядати як: особистісну якість; інтелектуальну здатність; специфічну взаємодію розуму і почуттів. Гострий та жартівливий склад розуму індивіда дозволяє помічати комічне в навколишній дійсності й емоційно та спонтанно давати відгук.

Почуття гумору, подібно міношукачеві, виявляє протиріччя в навколишньому світі та, в гіперболізованій формі, демонструє їхню абсурдність або безглуздість з наміром викликати сміх.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
XXII підсумкової науково-практичної конференції викладачів**

07 лютого 2020 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

Маріуполь – 2020

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2020. – 249 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 6 від 26.02.2020)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Булатова О.В., д.е.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Задорожна-Княгницька Л.В., д. пед. н., доцент; Лисак В.Ф. д.і.н., проф.; Омельченко В.Я., д.е.н., проф.; Павленко О.Г., д.філол.н., доц.; Романцов В.М. д.і.н., проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Толпежніков Р.О., д.е.н., доц.; Чентуков Ю.І., д.е.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., доц.

Збірник містить матеріали XXII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 07 лютого 2020 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

СЕКЦІЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

<i>Вагабова А.О.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФЕНОМЕНУ ПЕРЕЖИВАННЯ В МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКАХ.....	162
<i>Вертель О.В.</i> МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО ДОСЯГНЕННЯ ВИСОКИХ СПОРТИВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У ПЕРІОД НАВЧАННЯ У ЗВО	163
<i>Кордубан Т.В.</i> ПРЕСТИЖНІСТЬ ПРОФЕСІЇ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	165
<i>Лисецька О.Я.</i> АВТОРИТЕТ ВИКЛАДАЧА У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ОСНОВА ЯКОСТІ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ ..	166
<i>Павленко Є.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГІМНАСТИКИ І РУХЛИВИХ ІГОР У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	168
<i>Попович О.В.</i> ПРОБЛЕМА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК КОМПЕНСАЦІЇ У КОНТЕКСТІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО СИНТЕЗУ	169
<i>Стуліка О.Б.</i> МЕТАФОРА ЖИТТЯ ЯК ФАКТОР ВИЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕЖ ОСОБИСТОСТІ ..	170
<i>Супріган А.О.</i> БЕЗРОБІТТЯ ЯК СКЛАДНА ЖИТТЄВА ОБСТАВИНА	171
<i>Тищенко Л.В.</i> ГУМОР ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	172
<i>Фролова О.А.</i> РОЛЬ ДВИГАТЕЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТІ ЧЕЛОВЕКА.....	173
<i>Харитинюк В.М.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУПРОВОДУ ОСОБИСТОСТІ В ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ СИСТЕМІ.....	175

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВОЗНАВСТВА, ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ У СУЧАСНІЙ ПАРАДИГМІ ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ

<i>Воеводина Н. М.</i> К ВОПРОСУ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ ФАКУЛЬТЕТА ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ В РАМКАХ КОММУНИКАТИВНО-КОГНИТИВНОГО ПОДХОДА ОБУЧЕНИЯ ГРАММАТИКЕ.....	177
<i>Ганжело С. М.</i> ЗАМІНА КОМПОНЕНТІВ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ СЛОВОМ АБО ПОЄДНАННЯМ СЛІВ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	178
<i>Гутнікова А. В.</i> ЗАСОБИ УТВОРЕННЯ НАЙМЕНУВАНЬ ОСІБ ЖІНОЧОЇ СТАТІ ЗА РОДОМ ДІЯЛЬНОСТІ..	180
<i>Даниленко О. С.</i> УНИВЕРСАЛЬНОСТЬ ПАРЕМИЙ	181
<i>Кажан Ю. М.</i> DEUTSCHE SPUREN IN MARIUPOL UND DIE BEHANDLUNG DES THEMAS IM UNTERRICHT.....	182
<i>Лоскутова Н. М.</i> ДОПИТАННЯ ПРО РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ «ТЕРМІНОЛОГІЯ» ТА «ТЕРМІНОСИСТЕМА».....	183
<i>Марченко М.О.</i> ІМПЛІЦИТНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ХУДОЖНЬОГО МОВЛЕННЯ.....	185
<i>Морєва Г. Г.</i> СЕМАНТИКА ТА СИМВОЛІКА КОЛЬОРУ ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН.....	186

СЕКЦІЯ

МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

<i>Бодик О. П.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ФІЛОЛОГІВ.....	188
<i>Михайліченко Л. Л.</i> АТМОСФЕРА ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ	190
<i>Назаренко Н.І.</i> ТЕМА МИСТЕЦТВА І ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В РОМАНІ М. СПАРК «НАВМИСНЕ ЗВОЛКАННЯ».....	191
<i>Олійник С. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ ОЦІННИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КУЛЬТУРНИМ КОМПОНЕНТОМ.....	192
<i>Стьопін М. Г.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗВО З ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ MOODLE.....	194
<i>Федорова Ю. Г.</i> ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	195
<i>Чебурахіна В. В.</i> ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В РІЗНОРІВНЕВИХ ГРУПАХ НА НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ.....	197
<i>Яблоков С. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ	198

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ІТАЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДУ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

<i>Грачова А. В., Поклад Т. М.</i> БАЗОВІ ДИФЕРЕНЦІЙНІ ОЗНАКИ ЧАСОВОГО ДЕЙКСИСА.....	201
<i>Marakhovska N.</i> FORMULATING ART-THERAPY BASED LEARNING TASKS TO DEVELOP LEADERSHIP QUALITIES OF HUMANITIES MAJORS.....	202
<i>Трифонов Г. В.</i> КОМЕДІЯ ПО-ІТАЛІЙСЬКИ ЯК ОРИГІНАЛЬНИЙ КІНЕМАТОГРАФІЧНИЙ ЖАНР	203
<i>Tsyurenko L.</i> L'ITALIANO STANDARD E NEOSTANDARD	204